

3. к.э.н., доц. Туманова Е.А., к.е.н., доц. Шагас Н.Л. Підручник: Макроекономіка. Елементи просунутого підходу.

4. Ломакин В.К. Світова економіка: Підручник для вузів

5. Парапланы і Кайти/ журнал, 2005 рік.

<http://www.kfu.org.ua>

<http://www.crimea-kitetravel.ru/o-kajtinge/istoriya-k..>

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ХЕДЖУВАННЯ ЦІНОВИХ РИЗИКІВ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ

Івасюк Олександр

11 клас, Рівненського економіко-правового ліцею,

E-mail: touchen-on-me@mail.ru

Виробництво сільськогосподарської продукції характеризується не лише високими внутрішніми ризиками, але й суттєвим впливом зовнішніх чинників нестабільності, в результаті яких підвищуються цінові ризики. Тому проблема розвитку сучасних механізмів захисту товаровиробників, зокрема шляхом біржового хеджування, залишається особливо актуальною для України.

Здатність ризикувати є одним із найважливіших аспектів діяльності біржового ринку. Але серед інших учасників торгів особливо важливим є правильне прогнозування цінових ризиків для хеджерів, оскільки, на відміну від спекулянтів, вони мають на меті страхування угод, а не виключно фінансову гру. Крім того, обсяг їх обігових коштів, як правило, є меншим, а навички прогнозування – слабшими. В Україні внутрішній ринок біржових деривативів, принаймні щодо реальних активів, досі перебуває на етапі становлення, що стримує розвиток біржового хеджування. Цінові ризики при цьому є дуже високими, що можна підтвердити динамікою цін на ринку зерна за даними Союзу аграрних бірж [3].

Вищі ризики на ринку пшениці, порівняно з активами, які традиційно використовуються в якості орієнтирів для порівнянь (газ, золото), зафіксовано також і на міжнародних біржах. Відповідну цінову динаміку на Чиказькій торговельній біржі наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Темпи приросту цін на окремі біржові товари у 2012 р.

Місяць	Ціни товарів				Приріст ціни до попередніх місяців, %			
	Пшениця ¹ грн/т	Пшениця ² \$/т	Золото ² тр.унцію	Газ ² \$/m ³	Пшениця ¹	Пшениця ²	Золото ²	Газ ²
01	1588	274,89	1652,21	443,88	-	-	-	-
02	1646	277,77	1742,14	439,92	4%	1%	5%	-1%
03	1746	283,88	1673,77	450,36	6%	2%	-4%	2%
04	1784	266,32	1649,69	452,2	2%	-6%	-1%	0%
05	1658	264,36	1591,19	452,52	-7%	-1%	-4%	0%
06	1663	276,19	1598,76	452,16	0%	4%	0%	0%
07	1614	345,69	1589,9	409,68	-3%	25%	-1%	-9%
08	1841	349,4	1630,31	410,4	14%	1%	3%	0%
09	1909	353,42	1744,81	409,68	4%	1%	7%	0%
10	2025	358,2	1750,52	416,52	6%	1%	0%	2%
Середнє значення за період	1747,4	305,012	1662,33	433,732	3%	3%	1%	-1%

1- За даними Союзу аграрних бірж України [3]

2- Ціни Чиказької торговельної біржі [4]

З метою прогнозування цінових змін на ринку пшениці третього класу автором було здійснено відповідні розрахунки відомими статистичними методами. З метою врахування більшого числа зовнішніх факторів отримані дані було доповнено також експертними оцінками. На основі отриманої моделі множинної двофакторної регресії, а також прогнозних експертних оцінок врожаю та експорту на цьому сегменті ринку, можна прогнозувати значення біржової ціни на пшеницю третього класу у 2013 році близько 2000 грн./т.

Близькі значення з тенденцією до зростання цін отримано також індексним та графічним методами. При цьому з інших типів функцій тренду найбільш достовірною за значенням коефіцієнта кореляції виявилась функція поліноміального розподілу 2 ступеня.

Одним із різновидів технічних прогнозів біржових цін є використання інформації про ф'ючерсні ціни. На вітчизняному біржовому ринку ф'ючерсні контракти відсутні, тому було використано інформацію однієї з найвідоміших бірж світу, що здійснюються торгівлею ф'ючерсами на пшеницю, – Нью-Йоркської товарної біржі. За зафіксованими на ній котируваннями очевидно є також тенденція зростання біржових цін на пшеницю у 2013 році на рівні не меншому 260\$/т [2].

З урахуванням виявлених проблем у роботі запропоновано такі заходи стимулювання розвитку біржового хеджування в Україні:

1) створення Державного інтервенційного фонду для надання позик на відкриття маржинальних рахунків з визначенням джерел його фінансування. Для цього було переглянуто видатки Державного бюджету та запропонований їх перерозподіл у межах коштів, закріплених за Міністерством аграрної політики, – розрахунки проведено за даними [1]. Такий захід сприятиме розширенню фінансових можливостей хеджування цінових ризиків;

2) за умови збереження торгівлі форвардними контрактами протягом періоду трансформації біржової торгівлі запропоновано удосконалити метод визначення розміру авансових внесків. При цьому розмір авансу пропонується закріпити залежно від терміну укладання угоди, що збільшить фінансові гарантії їх виконання.

Реалізація комплексу запропонованих заходів сприятиме більшому захисту виробників продукції, підвищенню прозорості формування ринкових цін та зменшенню проблеми тінізації української економіки.

1. Закон України «Про державний бюджет за 2012 рік» // Відомості Верховної Ради України від 22.12.2011.

2. Офіційний сайт Нью-Йоркської товарної біржі // Доступно з: <https://globalderivatives.nyx.com>

3. Офіційний сайт Союзу аграрних бірж України // Доступно з: <http://agrex.gov.ua>

4. Офіційний сайт Чиказької торговельної біржі // Доступно з: <http://www.cmegroup.com>

ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ В РЕГУЛЮВАННІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Аладько Ян

11 клас, Рівненського економіко-правового ліцею,

E-mail: sobakasw@mail.ru

Праця та ефективне використання трудового потенціалу людини є визнаним чинником економічного розвитку, проте в Україні до сьогодні потенціал працездатного населення використовується недостатньо ефективно, внаслідок чого зберігається висока суспільна конфліктність, дискомфорт, міграційні втрати населення та інші негативні тенденції. Саме тому проблема удосконалення використання трудового потенціалу в Україні не втрачає своєї актуальності.